

Aan de rekenkamercommissie Steenbergen

ons kenmerk : UM1300224
zaaknummer :
uw kenmerk :
uw brief van : 20 december 2012
afdeling : Staf
contactpersoon : John van den Hof
telefoonnr. : 0167-543 361
bijlage(n) : de Participatieladder

onderwerp : opvolging aanbevelingen

Steenbergen, 31 januari 2013

Geachte commissie,

Bij brief van 20 december 2012 gaf u aan graag geïnformeerd te willen worden over de stand van zaken bij het realiseren van de aanbevelingen van uw commissie, zoals opgenomen in uw rapportages over burgerparticipatie, over het subsidiebeleid en over het jongerenwerk.

In deze brief gaan wij allereerst in op hetgeen inmiddels is bereikt op het gebied van burgerparticipatie. Zoals u bekend is zijn we al geruime tijd in Steenbergen volop bezig met burgerparticipatie. Dat doet de raad maar zeker ook het college als het gaat om majeure beleidsbeslissingen en onze ambtelijke organisatie als het gaat om uitvoeringsprojecten.

Op het vlak van Ruimtelijke Ontwikkeling betreft het de ontwikkeling van structuur-, bouw- en bestemmingsplannen. Beleidsbepaling begint dan veelal met de opstelling van een Nota van uitgangspunten die wordt voorgelegd aan betrokken burgers, stakeholders en maatschappelijke organisaties. Ook bij de opstelling van andere belangrijke beleidsnota's, zoals de Duurzaamheidsnota, het Economisch Beleidsplan het Monumentenbeleidsplan en het Handhavingsbeleidsplan is de burger volop gelegenheid gegeven om te participeren. Vaak wordt hierbij gekozen voor het organiseren van een inloopavond.

Ook op het terrein van Maatschappelijke Ontwikkeling wordt regelmatig en intensief burgers gelegenheid geboden om te participeren. Te denken valt aan de ontwikkeling van het sportbeleid of het beleid met betrekking tot gemeenschapshuizen of de aanpak van probleemsituaties rondom sportaccommodaties. Bij deze onderwerpen is gewerkt met zogenaamde startbijeenkomsten waarin toegelicht werd wat het doel is van het te ontwikkelen beleid of van het uitvoeringsproject en wat er van de participerende partijen wordt verwacht.

De meer uitvoeringsgerichte afdelingen hebben veel ervaring opgedaan met burgerparticipatie. Bij de realisatie van nieuwe of het onderhoud van bestaande

gemeentelijke accommodaties wordt intensief overleg gepleegd met betrokken gebruikers en/of verenigingen,

Bij de grotere projecten worden expliciet ook de buurtbewoners betrokken.

Uitvoeringsprojecten beginnen dan vaak met een Programma van Eisen waarover betrokkenen hun mening wordt gevraagd. In overleg wordt dan bepaald welke wensen van betrokkenen realistisch en haalbaar zijn.

Realisatie & Beheer werkt al jaren op basis van de zogenaamde gebiedsgerichte benadering. Van een aan te pakken gebied worden de knelpunten of wensen in kaart gebracht en voor een reactie voorgelegd aan burgers, dorpsraden en andere belanghebbenden die worden uitgenodigd voor overleg (in de zogenaamde haalsessie). Met de daar verkregen input wordt het ontwerp opgesteld. Om betrokkenen te informeren over wat er met de input is gebeurd wordt dan weer een bijeenkomst georganiseerd (de brengsessie).

Om te bepalen of en zo ja in welke mate burgerparticipatie tot de mogelijkheden behoort wordt veelal gebruik gemaakt van de zogenaamde participatieladder. Zo ook in onze organisatie. Bij de keuze om burgers al dan niet te betrekken bij beleidsontwikkeling of grotere uitvoeringstaken, dient rekening gehouden te worden met de aanwezige beïnvloedingsruimte, de politiek-bestuurlijke wil, (tegengestelde) belangen, de wil van de burger om betrokken te worden, de meerwaarde / noodzaak van burgerparticipatie, de begrijpelijkheid van het onderwerp, te verwachten effect en de haalbaarheid (tijd, capaciteit, geld en deskundigheid).

Een nadere omschrijving van de participatieladder is in matrixvorm als bijlage bij deze memo gevoegd. In de matrix is bij elke trede op de participatieladder aangegeven welke vragen het college zich dient te stellen bij de keuze voor een bepaalde mate van toe te passen burgerparticipatie en welke de rol van de gemeenteraad in zo'n situatie dan is. Tot op heden bevindt ons niveau van burgerparticipatie zich veelal (nog) op de 2^e of 3^e trede van de participatieladder. Maar bij de vaststelling van de Dorpsontwikkelingsplannen is al ervaring opgedaan met burgerparticipatie op een veel hoger level. Daar bevond deze participatie zich op de 4^e en op onderdelen zelfs op de 5^e trede (burgers participeren dan als coproducent c.q. als meebeslisser). In de toekomst zal - op geschikte beleidsterreinen en als de gelegenheid zich voordoet - nog vaker geëxperimenteerd worden met deze verregaande vormen van burgerparticipatie.

Wij menen dat vooralsnog volstaan kan worden met het hanteren van deze participatieladder en hebben daarom afgezien van het laten opstellen van een handboek, zoals door u werd geadviseerd. Zo'n handboek opstellen vergt veel tijd; tijd die ons en onze ambtelijke organisatie (althans in voldoende mate) ontbreekt. Tijd ook die wij liever aan de uitvoering van echte participatieprojecten besteden, zoals hierboven omschreven.

Het moge voor zich spreken dat wij graag en waar mogelijk gebruik maken van succesvolle ervaringen elders opgedaan met burgerparticipatie. Wij houden de artikelen daarover in de vakbladen dan ook scherp in het oog.

Vervolgens gaan wij in op uw aanbevelingen met betrekking tot het subsidiebeleid.

In het subsidiebeleid zijn prioriteiten opgenomen. Met de instellingen die een budgetsubsidie ontvangen worden in 2013 nieuwe subsidieovereenkomsten afgesloten waarin de doelstellingen smart geformuleerd zullen worden en de effecten vooraf benoemd worden zodat monitoring makkelijker uitgevoerd kan worden. De prioriteiten worden voor de verenigingen verder uitgewerkt naar SMART doelstellingen. Dit proces vindt in het 1^e kwartaal 2013 plaats. In het subsidiebeleid is een prioritering aangebracht op 5 onderwerpen. Uw aanbeveling om subsidieplafonds per hoofd doelstelling vast te stellen, met eventueel een nuancering of onderverdeling naar beleidsterreinen wordt vanaf 2014 toegepast. Het nieuwe beleid is eind 2012 vastgesteld, waardoor 2013 als overgangsjaar is aangemerkt waarin de oude systematiek nog is toegepast. Afgesproken is jaarlijks te evalueren of de verleende subsidies bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Dit wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Uw aanbeveling om een verbinding te leggen tussen doelstellingen en subsidies in de toekomstige nota's welzijnsbeleid en welzijnssubsidies, de bijbehorende subsidieverordening en de jaarlijkse welzijnsplannen (inclusief tussentijdse beleidsvoorstellen hebben wij intussen opgevolgd.

Uw aanbeveling om in de programmabegroting en eventueel in een apart supplement bij het welzijnsplan jaarlijks inzichtelijk te maken welke indirecte subsidies worden verstrekt aan organisaties hebben wij nog in overweging.

Zoals door de gemeenteraad is besloten en in het subsidiebeleid is vastgelegd zal er jaarlijks een evaluatie plaatsvinden waarbij wordt gekeken of de subsidieverlening daadwerkelijk bijdraagt aan het behalen van bepaalde maatschappelijke resultaten. Na 4 jaar wordt de gehele periode in beeld gebracht.

Op basis van de evaluatie zullen indien nodig tussentijds bijstellingen plaatsvinden.

Het laatste onderwerp van uw aanbeveling betrof het jongerenwerk. In 2012 hebben we gezocht naar een goed format om de gegevens te verwerken. Het blijkt lastig om dit dynamische werk goed te kunnen verwoorden zodat inzichtelijk is wat de resultaten zijn. In het voorjaar van 2012 zijn we ook gestart met de buurtsport-medewerkers. Hun werk is vergelijkbaar met dat van de jongerenwerker. Daarom kiezen we ervoor om ook deze werkzaamheden in dit format mee te nemen. De evaluatie van 2012 zal een eerste aanzet zijn van de bundeling van deze activiteiten. Ook de doelen voor 2013 zullen volgens dat principe worden geformuleerd waardoor een gezamenlijk document wordt gemaakt.

Wij nemen aan u hiermee in voldoende mate te hebben geïnformeerd over hetgeen tot op heden is gedaan met uw aanbevelingen, opgenomen in uw rapportages over burgerparticipatie, het subsidiebeleid en het jongerenwerk. Mocht u, na lezing van hetgeen hiervoor is aangegeven, nog behoefte hebben aan een overleg waarin wij een en ander nader toelichten, dan horen wij dat graag van u.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris,

mr. J.M.W.H. Leloux

de burgemeester,

drs. S.C.C.M. Bolten

De participatieladder

Vorm van participatie	Rol van het College Bestuursstijl	Vraag aan het college	Rol raad	Rol inwoners/ 'stakeholders'	Rol medewerkers
1. Informeren Gemeente bepaalt zelf en informeert betrokkenen.	open autoritaire stijl Het bestuur voert zelfstandig beleid en verschaft hierover informatie aan doelgroep.		Directe communicatie met inwoners. Raad ziet toe op besluiten en haalt direct info bij inwoners, of via achterban eigen partij.	Toehoorder Levert geen bijdrage aan het proces.	Bekend maken van vastgesteld beleid
2. Raadplegen Gemeente bepaalt agenda en vraagt betrokkenen reactie. Gemeente is niet gebonden aan uitkomst.	consultatieve stijl Raadplegen van deelnemers: horen reacties op een plan. Hiermee rekening houden in het vervolgproces.	Je vraagt de mening van de inwoners. Hoe ontvankelijk ben je voor die mening?	Raad ziet toe dat proces goed verloopt, is kaderstellend. Met nadruk rol van procesbewaker.	Geconsulteerde Reageert in een laat stadium op een uitgewerkt plan. Klankbord, gesprekspartner. Inbreng van mening of kennis.	Moet aantoonbaar rekening houden met de mening in het vervolgproces. Vereist een open houding, goed kunnen luisteren, in gesprek gaan.
3. Adviseren Gemeente bepaalt agenda, maar adviezen spelen een volwaardige rol. Gemeente kan hiervan gemotiveerd afwijken.	participatieve stijl Het bestuur stelt de agenda samen. Geeft veel ruimte voor inbreng en discussie.	Er is sprake van deskundigheid en inhoudelijke kennis aan beide kanten. Ben je als bestuurder in staat om ter plekke te concretiseren en toezeggingen te doen?	Raad gaat in discussie met inwoners. Raad kan afwijken van gekozen route.	Adviseur Kan problemen aandragen en oplossingen formuleren.	Moet in staat zijn de discussie te leiden, samenvattingen te maken en terug te koppelen.
4. Coproduceren Gemeente en betrokkenen komen	delegerende stijl Ziet de burger als partner en laat het	Gezamenlijk plan van aanpak opstellen. Welke grenzen legt het college	Raad laat inbreng inwoners zwaar meewegen. Raad heeft eigen traject hierin en	Samenwerkingspartner Werkt mee aan	Medewerker begeleidt het proces. Medewerker moet kunnen uitleggen waarom

Vorm van participatie	Rol van het College Bestuursstijl	Vraag aan het college	Rol raad	Rol inwoners/ 'stakeholders'	Rol medewerkers
gezamenlijk een agenda overeen, waarna gezamenlijk naar oplossingen wordt gezocht.	resultaat zwaar wegen in de besluitvorming. Bij afwijking aandacht voor motivatie.	voor zichzelf vast (bepaald door het collegeprogramma). Wat zijn de randvoorwaarden? College kan alleen met zeer goede argumentatie afwijken. Rugdekking geven aan medewerkers.	kan zelf initiatieven nemen voor de eigen rol.	plannen en aan oplossingen; werkt op basis van gelijkwaardigheid.	hij afwijkt. Motivatie heel helder en duidelijk kunnen geven. Rugdekking van het college is hierbij vereist.
5. Meebeslissen zelf beslissen op onderdelen binnen de kaders van de gemeente. De ambtelijke organisatie vervult een adviserende rol.	samenwerkende stijl Samenwerken op basis van gelijkwaardigheid met andere partijen. Resultaten hebben een bindende werking, de gemeente neemt de resultaten over.	Notie moet er zijn dat men samen in het karretje zit. Kan het college loslaten? Ervan bewust zijn dat inwoners wellicht iets willen dat bestuurlijk niet past.	zelf initiatieven nemen voor de eigen rol.	Medebeslisser krijgt de bevoegdheid om binnen randvoorwaarden zelf beslissingen te nemen.	Kaderstellend. Medewerkers moeten in deze fase kunnen loslaten. Coachen op proces. Goede afstemming hierover tussen portefeuillehouder en ambtenaar. De uitgangspunten moeten echt helder zijn.
6. Zelf organiseren	faciliterende stijl College faciliteert en stelt kaders, maar is bij de totstandkoming en uitvoering niet direct betrokken. Ondersteuning bieden (tijd, geld, deskundigheid, hulpmiddelen).	College moet loslaten, alleen de kaders vaststellen. Alles delegeren. Is het voltallige college het er mee eens?	zelf initiatieven nemen voor de eigen rol.	Initiatiefnemer Ontwikkelt eigen plannen; voert zelf plannen uit	Medewerker is er niet bij. Initiatief komt van bewoners zelf. Medewerker kan zijn expertise en enthousiasme inbrengen.